

ADVIES Nr 22 / 2005 van 21 december 2005

O. Ref. : SA2 / A / 2005 / 023

BETREFT : Advies met betrekking tot een voorontwerp van besluit van de Waalse regering tot wijziging van de Waterwetboek, het besluit van de Waalse Regering van 12 januari 1995 houdende reglementering van het gebruik op of in de bodem van zuiveringsslib of slib afkomstig van behandelingscentra voor slijk uit septische putten en het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001 waarbij de nuttige toepassing van sommige afvalstoffen bevorderd wordt.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer :

Gelet op de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid art. 29 ;

Gelet op de adviesaanvraag vanwege de Minister van Landbouw, Platteland, Leefmilieu en Toerisme, ontvangen op 4 november 2005 ;

Gelet op de bijkomende informatie welke de Commissie d.d. 28 november 2005 heeft ontvangen vanwege de Algemene Directie voor de Natuurlijke Rijkdommen en het Leefmilieu naar aanleiding van een vergadering tussen de Commissie en deze Directie ;

Gelet op het verslag van de heer E. GHEUR ;

Brengt op 21 december 2005 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

De Commissie werd verzocht advies uit te brengen over een voorontwerp van besluit van de Waalse regering tot wijziging van de Waterwetboek, het besluit van de Waalse Regering van 12 januari 1995 houdende reglementering van het gebruik op of in de bodem van zuiveringsslib of slib afkomstig van behandelingscentra voor slijk uit septische putten en het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001 waarbij de nuttige toepassing van sommige afvalstoffen bevorderd wordt.

II. CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

De begeleidende brief die het voorontwerp van besluit voorafgaat schetst de context van de adviesaanvraag en luidt als volgt : «De Waalse Regering heeft in 2002 de Minister van Landbouw en de Minister van Leefmilieu opgedragen de modaliteiten vast te leggen voor het doorgeven van databanken tussen de Algemene Directie van de Landbouw (DGA) en de Algemene Directie voor de Natuurlijke Rijkdommen en het Leefmilieu (DGRNE) voor het berekenen van het grondgebondenheidscijfer.

Overigens werd erkend dat het opstellen van een verspreidingskadaster (berekening van het grondgebondenheidscijfer van de bedrijven door de DGRNE en regularisatie van de landbouwers terzake) een strikt in de tijd beperkte overgangsfase zou omvatten, gebaseerd op de aangiften met betrekking tot de heffing "afvalwaters" en een definitieve fase, gebaseerd op de beschikbaarheid van de gegevens in de toepassingen GBCS en SANITEL.

GBCS is een databank met betrekking tot de landbouwpercelen die beheerd worden door de Algemene Directie van de Landbouw (DGA) inzake de hulp aan de landbouw in het raam van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, en SANITEL is een databank betreffende de landbouwveestapel die op federaal vlak beheerd wordt voor gezondheidsdoeleinden.

De tweede fase die ter sprake wordt gebracht in de hierboven vermelde achtergronden (gebruik van de bestanden van GBCS en SANITEL, alsook het beheer van de valoriseringscontracten) werd toevertrouwd aan de Directie voor de Bodembescherming (DPS) van de DGRNE. Zij vergt een nauwe samenwerking met de DGA voor het verkrijgen van de gegevens afkomstig van GBCS en SANITEL.

Hiertoe werd de TALISOL-software ontworpen die operationeel is bij de DPS. In het algemeen werd TALISOL ontworpen om aan de DGRNE de mogelijkheid te bieden opdrachten te vervullen met betrekking tot de aanwending van een milieubeleid inzake landbouw, en in het bijzonder voor het geïnformatiseerd berekenen van de grondgebondenheidscijfers, enerzijds aan de hand van de databanken van GBCS en SANITEL en anderzijds aan de hand van de databank valoriseringscontracten. Dit initiatief kadert in de visie van administratieve vereenvoudiging en het gebruik van intelligente formulieren, voorzien door de Waalse Regering.

De Waalse Landbouwfederatie (FWA) heeft de wens van de landbouwers duidelijk overgenomen waarbij deze wensen dat coherente systemen worden ingericht waardoor vermeden wordt dat de landbouwers meerdere keren dezelfde nuttige gegevens moeten overmaken aan de verschillende administraties in functie van de behandelde problematiek.

Het opstarten van de tweede fase vergt de aanpassing van reglementaire teksten of van bepaalde documenten (formulieren voor identificatieaanvragen) ten einde het gebruik te wettigen van gegevens die verzameld werden in GBCS of SANITEL.

Meer bepaald is het aangewezen de reglementaire teksten aan te passen ten einde zich te schikken naar de wetgeving met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wat betreft de geïnfomatiseerde gegevens. Voor elke maatregel van de DGRNE waarvoor gebruik moet gemaakt worden van geïndividualiseerde, geïnfomatiseerde gegevens, afkomstig van de DGA, is het noodzakelijk om in de wettelijke basisteksten die deze maatregelen regelen, de inventaris op te nemen van deze gegevens, alsook de mogelijkheid om deze te verkrijgen wanneer zij er beschikbaar zijn”.

Volgens de adviesaanvrager, “Is het inderdaad absoluut noodzakelijk dat zowel de technische bepalingen als de reglementaire bepalingen tegen het einde van het jaar zouden aangepast zijn vermits de overdracht van gegevens van de DGA naar de DGRNE en van de DGRNE naar de DGA, zoals dit werd goedgekeurd door de Waalse Regering, vanaf 1 januari 2006 zal gevestigd worden op basis van de gegevens eigen aan elke landbouwer, zowel wat betreft zijn veestapel als wat betreft zijn percelen. Technische- en informaticaprocedures worden momenteel door de technici ontwikkeld om de informatieverwerking operationeel te maken, zowel voor de berekening van de grondgebondenheidscijfers als voor de voorwaardelijkheid. Het is bijgevolg aangewezen dat de reglementeringen tijdig zouden worden aangepast ten einde de administratie niet in een moeilijke situatie te brengen ten opzichte van haar reglementaire verplichtingen – en de aan de landbouwers verleende diensten – en ten opzichte van de aangewende procedures die door de politieke overheid werden goedgekeurd».

III. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

A. Bevoegdheid in hoofde van de Algemene Directie voor de Natuurlijke Rijkdommen en het Leefmilieu (hierna DGRNE) om gegevens betreffende de landbouwers op te vragen bij de betrokkenen zelf uit hoofde van zijn specifieke leefmilieureglementering.

1. De Commissie begrijpt uit de context van de adviesaanvraag en de toelichting aangebracht door DGRNE d.d. 28 november 2005, dat DGRNE op vandaag uit hoofde van zijn specifieke leefmilieureglementering de mogelijkheid heeft gegevens betreffende landbouwers voor de uitoefening van zijn onder die reglementering gedefinieerde taken, in te zamelen bij de betrokkenen zelf via allerhande formulieren.
2. Het betreft de volgende reglementering: het Waterwetboek, het besluit van de Waalse Regering van 12 januari 1995 houdende reglementering van het gebruik, op of in de bodem, van zuiveringsslib of slib afkomstig van behandelingscentra voor slijk uit septische putten (hierna het besluit van 12 januari 1995) en het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001 waarbij de nuttige toepassing van sommige afvalstoffen bevorderd wordt (hierna het besluit van 14 juni 2001).
3. Het voorontwerp van besluit wil DGRNE ontzien de daartoe noodzakelijke gegevens te gaan verzamelen bij de landbouwers zelf, aangezien het gros van deze gegevens toch reeds bekend zijn bij de Algemene Directie van de Landbouw (hierna DGA).
4. De gegevens worden door DGA bij de landbouwers ingezameld naar aanleiding van hun jaarlijks bij DGA in te dienen oppervlakte-aangifte, waarin zij desgevallend ook steun kunnen aanvragen zoals voorzien in artikel 22 van de Verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers (hierna Verordening nr. 1782/2003).
5. DGRNE wil daarom de bestanden van DGA kunnen bevragen om die informatie betreffende de landbouwers te verkrijgen.
6. Daarmee wenst DGRNE zich in te schrijven in de visie van de Waalse regering op administratieve vereenvoudiging en e-government.

B. Bevoegdheid in hoofde van DGRNE om gegevens betreffende de landbouwers te verkrijgen vanwege DGA.

7. De DGRNE verkrijgt nu al vanwege DGA de gegevens van landbouwers (hun identificatiegegevens, hun diereengegevens -oorspronkelijk afkomstig van het FAVV¹- en hun perceel en oppervlakte gegevens²), doch slechts deze betreffende landbouwers die steunaanvrager zijn bij DGA³ en (enkel) in het kader van de controle door DGRNE op de naleving van de subsidievoorwaarden op het vlak van leefmilieu in hoofde van de steunaanvrager. Deze gegevensstroom is gebaseerd op Europese verordeningen, meer bepaald de Verordening (EG) nr. 1782/2003 en de verordening (EG) nr. 796/2004⁴. Met andere woorden, de voornoemde Europese verordeningen voorzien dat DGRNE gebruik maakt van de van DGA afkomstige gegevens van steunaanvragers voor doeleinden gerelateerd aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid (hierna GLB), met name om te controleren voor rekening van DGA of de steunaanvrager wel beantwoordt aan de randvoorwaarden op het vlak van leefmilieu om subsidiabel te kunnen zijn onder GLB.

8. Het voorontwerp van besluit wil DGRNE thans machtigen de gegevens betreffende landbouwers waarover DGA beschikt te verkrijgen voor de uitoefening van zijn taken onder de specifieke leefmilieureglementering, in het bijzonder het Waterwetboek, het besluit van de Waalse Regering van 12 januari 1995 en het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001.

IV. ANALYSE

A. Onderzoek van de finaliteit van de verwerking(en)

a) het principe van de interconnectie van bestanden

9. DGRNE wordt door het voorontwerp van besluit gemachtigd de gegevens betreffende landbouwers waarover DGA beschikt en die DGRNE nodig heeft voor de uitoefening van zijn wettelijke en reglementaire bevoegdheden onder het Waterwetboek, het besluit van de Waalse Regering van 12 januari 1995 en het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001 direct te verkrijgen bij DGA zelf, derwijze dat deze gegevens door DGRNE niet opnieuw moeten worden ingezameld bij de betrokkenen.

¹ De landbouwer is wat betreft zijn diereengegevens geïdentificeerd in Sanitel. Dit is een op federaal niveau beheerde databank voor gezondheidsdoeleinden door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (hierna FAVV). De wettelijke basis van deze databank is de Richtlijn 92/102 *met betrekking tot de identificatie en de registratie van dieren*. DGA heeft toegang tot Sanitel op basis van artikel 25 verordening nr. 1782/2003 en artikel 24 §1 verordening nr. 796/2004. De informatiestroom van FAVV naar DGA is verder gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst van 18 juni 2003 tussen de federale staat en de gewesten en een specifieke overeenkomst tussen DGA en FAVV.

² De landbouwer is wat betreft zijn landbouwperceel- en oppervlaktegegevens geïdentificeerd in de GBCS. GBCS wordt bijgehouden door DGA overeenkomstig verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad van 29 september 2003 *tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers en verordening (EG) nr. 796/2004 van de Commissie van 21 april 2004 houdende uitvoeringsbepalingen inzake de randvoorwaarden, de modulatie en het geïntegreerd beheers- en controlesysteem*.

³ De overgrote meerderheid van de landbouwers blijken steunaanvrager te zijn bij DGA.

⁴ Verordening (EG) nr. 796/2004 van de Commissie van 21 april 2004 *houdende uitvoeringsbepalingen inzake de randvoorwaarden, de modulatie en het geïntegreerd beheers- en controlesysteem waarin is voorzien bij Verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers*.

10. Aldus bekeken wil het voorontwerp van besluit toepassing maken van het zogenaamde principe van de eenmalige inzameling van gegevens. Dit kadert in doelstellingen van de Waalse Regering tot administratieve vereenvoudiging en zou volgens de Waalse Landbouwfederatie tegemoetkomen aan de verzuchtingen van de landbouwers jegens de overheid aan een vereenvoudiging van administratieve formaliteiten te worden onderworpen.

11. Deze aanpak gebeurt inderdaad met een bepaalde finaliteit die beide partijen ten goede zou moeten komen, met name een voor DGRNE snellere en continuere beschikbaarheid van de gegevens via de overheidsinstelling die de gegevens primair verkreeg van de individuele landbouwer (DGA wat betreft de landbouwperceel- en oppervlaktegegevens)⁵ en een overeenkomstige vermindering van de administratieve belasting van de landbouwer ten aanzien van wie bovendien een versnelde publieke dienstverlening kan worden geboden door DGRNE. Bovendien kan, in deze context, de afschaffing van meervoudige inzamelingen van identieke gegevens, in een zekere mate beantwoorden aan de vereisten van artikel 4 van de wet van 8 december 1992 inzake de kwaliteit en de juistheid van de gegevens.

12. De verzoeken om informatie, de memorisatie en het gebruik van voor de verwezenlijking van zijn opdrachten jegens de landbouwer noodzakelijke gegevens door een overheidsinstelling (DGRNE) die niet de authentieke bron ervan is (want dat is DGA), moet dan wel beantwoorden aan de vereisten van de wet van 8 december 1992.

13. Immers, het beschikbaar stellen door DGA aan DGRNE van persoonsgegevens betreffende landbouwers is namelijk alleen toegelaten als het beoogde doel door DGRNE legitiem is overeenkomstig de vereisten van artikel 5 van de wet van 8 december 1992 en niet onverenigbaar is met de finaliteit waarvoor de gegevens zijn verzameld in DGA (artikel 4 van de wet van 8 december 1992).

b) Legitimiteit van de verwerking (artikel 5 van de wet van 8 december 1992)

14. Het verkrijgen van gegevens door DGRNE die niet de authentieke bron is van de gegevens, moet gebaseerd zijn op een van de in artikel 5 van de wet van 8 december 1992 vermelde rechtvaardigingsgronden.

15. DGRNE heeft op vandaag uit hoofde van de specifieke leefmilieureglementering de mogelijkheid gegevens betreffende landbouwers voor de uitoefening van zijn onder die reglementering voorziene taken in te zamelen bij de betrokkenen zelf. Het verkrijgen van die gegevens via de landbouwers zelf, of via de DGA zoals voorgesteld, is voor hem noodzakelijk voor de vervulling van zijn taak van openbaar belang of die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag, hem toegekend door het Waterwetboek, het besluit van de Waalse Regering van 12 januari 1995 en het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001. Bijgevolg lijkt de verwerkingsbevoegdheid in de zin van artikel 5 e) van de wet van 8 december 1992 gegarandeerd in hoofde van DGRNE.

c) Verenigbaarheid van de verwerking (artikelen 4 en 5 van de wet van 8 december 1992)

16. Het verkrijgen van gegevens door DGRNE die niet de authentieke bron is van de gegevens, moet bovendien verenigbaar zijn met het doel van het DGA-bestand waaruit de gegevens komen.

17. De wet van 8 december 1992 leert inderdaad dat persoonsgegevens enkel mogen worden gebruikt voor doeleinden die verenigbaar zijn met deze waarvoor ze werden ingezameld. Verenigbare verdere verwerkingen zijn dus toegelaten en om een verdere verwerking alsdusdanig te kwalificeren heeft de wet van 8 december 1992 onder meer twee toetsstenen aangereikt: de redelijke verwachtingen van de betrokkene en de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen.

⁵ En het FAVV wat betreft de diergegevens. Deze gegevens worden na ontvangst door DGA herwerkt en overgemaakt aan DGRNE ter controle op de naleving van de leefmilieuconditionaliteiten door de steunaanvrager.

18. De Commissie stelt ten aanzien van deze vereisten vast:

-Dat de Europese verordeningen waarvan supra sprake de grenzen afbakenen waarbinnen DGRNE de gegevens afkomstig van DGA mag gebruiken, met name enkel de gegevens van landbouwers die steunaanvrager zijn bij DGA en enkel om voor rekening van DGA te controleren of die steunaanvrager wel beantwoordt aan de noodzakelijke leefmilieureisten om subsidiabel te kunnen zijn onder het GLB⁶.

-Dat het voorontwerp van besluit een reglementaire basis wil bieden voor het gebruik door DGRNE van de gegevens van alle landbouwers (niet alleen die van de steunaanvragers) waarover DGA beschikt en voor een andere finaliteit, met name voor de uitoefening van zijn onder de specifieke leefmilieureglementering voorziene taken.

-Dat het voorontwerp van besluit de facto het groeperen van gegevens beoogt te legitimeren (of de interconnectie van bestanden), gegevens verzameld voor onderscheiden doeleinden, terwijl deze groeperingen het mogelijk zouden maken de gegevens te gebruiken voor nieuwe finaliteiten welke de legitieme verwachtingen van de landbouwers zouden overstijgen.

-Dat het voorontwerp van besluit de beoogde doeleinden van het gebruik door DGRNE van de gegevens van de landbouwers afkomstig van DGA niet preciseert; enkel uit de begeleidende brief die aan de Commissie werd overgemaakt in het kader van de adviesaanvraag blijkt dat het beoogde doeleinde in het algemeen de aanwending zou zijn van een milieubeleid inzake landbouw en in het bijzonder het realiseren van de berekening van het grondgebondenheidscijfer.

-Indien het niet altijd mogelijk blijkt de doeleinden te preciseren van elke van de verwerkingen beoogd door DGRNE, aangezien deze veelal niet repetitief zijn en voortvloeien uit een Europese reglementering in evolutie, zou men deze ten minste moeten verenigen in functie van het type van finaliteit welke wordt beoogd, bijvoorbeeld 1°) steun en begeleiding van landbouwers, 2°) de berekening van Europese subsidies, 3°) de berekening van belastingen, 4°) controles en sancties.

-Het doeleinde van het DGA-bestand kan als een 'positief' bestand wordt gepercipieerd, met name als een bestand dat de landbouwers toelaat op basis van de door hen verstrekte gegevens eventueel financiële steun te verkrijgen vanwege DGA in het kader van GLB;

-Indien het gebruik door DGRNE van gegevens betreffende landbouwers afkomstig van DGA de landbouwer tot voordeel zou strekken, bijvoorbeeld in de vorm van bijstand of begeleiding in de manier waarop zij aan hun leefmilieuplichtingen buiten GLB kunnen voldoen, biedt het voorontwerp van besluit in de ogen van de Commissie een voldoende basis om bedoeld gebruik door DGRNE van de gegevens te legitimeren. Een dergelijke verdere verwerking zou blijven kaderen binnen de doelstelling van het DGA-bestand in die zin dat het een vorm van steun of hulp voorziet voor de landbouwers welke zou beantwoorden aan hun redelijke verwachtingen.

⁶ Volgens DGA zal de niet naleving door de steunaanvrager van de onder het GLB subsidiabele leefmilieureglementering er niet alleen toe leiden dat de aanvrager zijn GLB-steun verminderd of geweigerd ziet door DGA, doch kan DGRNE op basis van zijn eigen leefmilieureglementering eventueel een proces-verbaal opstellen lastens de betrokkene wegens inbreuken op de leefmilieureglementering. De Commissie stelt daarmee vast dat DGRNE op basis van de gegevens afkomstig van DGA niet alleen voor rekening van DGA controleert of de steunaanvrager subsidies kan verkrijgen of niet onder het GLB, maar dat DGRNE de betrokkene ingeval van niet naleving van de GLB-leefmilieureglementering bovendien autonoom kan opsporen en vervolgen.

De Commissie is van oordeel dat de laatstgenoemde verwerkingsbevoegdheid van DGRNE, behoudens op basis van een uitdrukkelijke decretale basis, niet zou mogen gebeuren op basis van gegevens betreffende landbouwers die via DGA zijn verzameld. Dit omdat het bestand van DGA door de landbouwers als een beloningsbestand wordt gepercipieerd (verkrijgen van eventuele subsidies vanwege DGA) en een gebruik van dezelfde gegevens voor daarmee in hun ogen onverenigbare doeleinden (het opstellen door DGRNE van een proces-verbaal wegens inbreuken op de GLB-leefmilieureglementering) niet zou beantwoorden aan hun normaal verwachtingspatroon.

Dit is a fortiori het geval indien DGRNE de gegevens afkomstig van DGA zou willen gebruiken voor het opstellen van processen-verbaal lastens landbouwers wegens inbreuken op de leefmilieureglementering buiten het raam van GLB.

-Hergebruik daarentegen van gegevens verzameld door DGA voor doeleinden die zich zouden vervreemden van doeleinden inzake steun doet vragen rijzen over de verenigbaarheid ervan, overeenkomstig artikel 4 van de wet van december 1992.

-Indien het gebruik door DGRNE van gegevens betreffende landbouwers afkomstig van DGA zich zou voordoen in een repressief kader, bijvoorbeeld om lastens hen proces-verbaal op te stellen wegens inbreuken op de leefmilieureglementering buiten GLB, biedt het voorontwerp van besluit in de ogen van de Commissie een onvoldoende basis om bedoeld verder gebruik van de gegevens door DGRNE te legitimeren in de zin van artikel 4 §1, 2° van de wet van 8 december 1992; voor dergelijke finaliteit moet DGRNE de gegevens van de landbouwers maar inzamelen bij de landbouwers zelf op basis van zijn autonome onderzoeksbevoegdheden hem toegekend door zijn specifieke leefmilieureglementering; enkel een wet in formele zin van het woord, in casu een decreet, zou kunnen voorschrijven dat DGRNE daartoe gebruik mag maken van gegevens betreffende landbouwers uit het DGA-bestand welke primair een ander en positief opzet beoogt binnen GLB; dit decreet zal in een democratische samenleving noodzakelijk moeten zijn in het belang van (...) de openbare veiligheid (...), het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid (...) of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

19. Precies omdat DGRNE de gegevens betreffende de landbouwers niet langer zal opvragen bij de landbouwers zelf, maar de voor hem noodzakelijke gegevens in het kader van de uitoefening van zijn taken onder het Waterwetboek, het besluit van de Waalse Regering van 12 januari 1995 en het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001 direct wil opvragen bij DGA, valt de functionele scheiding tussen beide administraties en de overeenkomstige compartimentalisering van de gegevensopvraging bij de landbouwers -traditioneel opgevat als de garantie bij uitstek in verband met de bescherming van de persoonsgegevens van de burger tegen de overheid- immers weg.

20. Vandaar benadrukt de Commissie met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de landbouwer in verband met de verwerking van zijn persoonsgegevens die worden beoogd door het voorontwerp van besluit de noodzaak van garanties op 3 hierna vernoemde vlakken.

B. Garanties die de verwerking van gegevens moeten omringen

a) het principe van transparantie (artikelen 9 tot 15bis van de wet van 8 december 1992)

21. De Commissie wijst op de noodzaak van eerlijke informatieverschaffing ten aanzien van de landbouwer, zoals vereist door de artikelen 9 en volgende van de wet van 8 december 1992 bij de primaire inzameling van de gegevens bij de betrokkenen door de authentieke overheidsbron, in casu DGA voor wat betreft de landbouwperceel- en oppervlaktegegevens⁷. De landbouwer moet weten welk gebruik zal worden gemaakt van de gegevens die hij overmaakt aan de authentieke overheidsbron, welke gegevens via die authentieke registratie kunnen opgevraagd en meegedeeld worden aan andere overheidsinstellingen (in casu DGRNE) en voor welke doeleinden. Deze (sub)doeleinden, zullen noodzakelijkerwijze moeten corresponderen met de publiekrechtelijke taken voor de vervulling waarvan het verzamelen en verder verwerken van de betrokken persoonsgegevens door de belanghebbende overheidsinstellingen noodzakelijk is. Het moet voor de landbouwer duidelijk blijven, zoals traditioneel het geval was bij de gescheiden gegevensopvraging, wie de verantwoordelijke is voor de verwerking van zijn gegevens en bij wie hij desgevallend zijn rechten in de zin van hoofdstuk III van de wet van 8 december 1992 zou kunnen uitoefenen (recht van toegang⁸, desgevallend verbetering, verzet, verwijdering van zijn

⁷ En FAVV wat betreft de diergegevens.

⁸ Precies omdat het hier administratieve overheden betreft, is er bovendien samenloop met de wetgeving openbaarheid van bestuur, die ten aanzien van de bestuursorganen, in casu de landbouwers, borg wil staan voor de nodige administratieve doorzichtigheid, in het bijzonder door hen bijvoorbeeld het recht te geven op mededeling in afschrift van bestuursdocumenten die op hen betrekking hebben. Dit recht kan voor de landbouwer dus als een uitbreiding en

persoonsgegevens). De voorzienbaarheid en de transparantie voor de landbouwer omtrent de onderlinge hem betreffende gegevensuitwisselingen tussen de belanghebbende overheidsinstellingen zijn fundamenteel. De landbouwer moet, op een beknopte wijze, in toepassing van de vereisten van de wet van 8 december 1992, ondubbelzinnig kunnen identificeren, 1° de hem betreffende gegevens die worden uitgewisseld, 2° de doeleinden die deze uitwisseling van gegevens rechtvaardigen en 3° de overheidsinstellingen die betrokken zijn bij deze uitwisseling.

22. Deze transparantie zou in de ogen van de Commissie niet alleen moeten geboden worden op het moment van de gegevensinzameling bij de betrokkenen, maar is evenzeer wenselijk en noodzakelijk in de regelgevende tekst die deze informatiestromen voorzien. De Commissie heeft supra vastgesteld dat het voorontwerp van besluit de beoogde gebruikdoeleinden in hoofde van DGRNE niet preciseert ten aanzien van de gegevens van landbouwers afkomstig van DGA.

23. Meer concreet en om tegemoet te komen aan de vereisten van de wet van 8 december 1992, suggereert de Commissie:

° dat naar aanleiding van de gegevensinzameling, de formulieren die aan de landbouwers worden overlegd, de verantwoordelijke(n) wordt (worden) gepreciseerd van de databank(en) die zal (zullen) worden verrijkt, de modaliteiten worden gepreciseerd om hun rechten uit te oefenen (inzage, verbetering, schrapping), de verschillende doeleinden worden gepreciseerd, alsook de verschillende administraties aan dewelke de gegevens kunnen worden meegedeeld ;

° dat naar aanleiding van de voorlegging van de uitkomst van de verwerkingen duidelijk de verantwoordelijke voor de verwerking, de finaliteit van de verwerking, de herkomst van de gebruikte gegevens en de modaliteiten inzake de uitoefening van de rechten van de landbouwer in de zin van hoofdstuk III van de wet van 8 december 1992 (artikelen 9 tot 15bis) wordt bepaald.

b) het principe van proportionaliteit (artikel 4 van de wet van 8 december 1992)

24. De Commissie wijst op de noodzaak van een proportionele informatiestroom zoals vereist door artikel 4 § 1, 3° van de wet van 8 december 1992: de informatiestroom over de landbouwer tussen DGA en DGRNE⁹ moet proportioneel zijn en beperkt tot wat als de rechtmatige behoefte van die administratie kan doorgaan. In casu betekent dit dat DGRNE vanwege DGA enkel gegevens mag verkrijgen die voor de uitoefening van zijn door het Waterwetboek, het besluit van de Waalse Regering van 12 januari 1995 en het besluit van de Waalse Regering van 14 juni 2001 toebedeelde bevoegdheden noodzakelijk zijn. Om deze evenredigheid te kunnen valideren, is het noodzakelijk dat elke verenigbare taak/finaliteit wordt gepreciseerd voor dewelke de gegevens betreffende landbouwers zouden worden opgevraagd door DGRNE bij DGA.

c) het principe van veiligheid (artikel 16 wet van 8 december 1992)

25. De Commissie wijst op de noodzaak tot bescherming van persoonsgegevens door organisatorische en technische maatregelen, in het bijzonder wat betreft de informatiestroom tussen DGA en DGRNE zoals vereist door artikel 16 van de wet van 8 december 1992. Men kan bijvoorbeeld de verplichting suggereren voor DGRNE-ambtenaren een vertrouwelijkheidsclausule te ondertekenen ten aanzien van hun toegang tot de databanken, de GBCS-databank van DGA

aanvulling worden beschouwd van zijn recht kennis te verkrijgen van de in artikel 10 van de wet van 8 december 1992 vermelde informatie. Het lijkt daarom nuttig de landbouwers van de mogelijkheden van deze wetgeving in kennis te stellen.

⁹ Hetzelfde geldt voor de informatiestroom van FAVV naar DGA. DGA mag enkel ter zake dienende gegevens van FAVV verkrijgen voor de vervulling van zijn wettelijke en reglementaire taken, in casu het beheer en de berekening van steunaanvragen.

inbegrepen¹⁰, het beheer van de toegang door technieken van identificatie en authenticatie, het bewaren van sporen van toegang tot de gegevens van de authentieke bron, de geautomatiseerde controle van ongeoorloofde vragen. Voor de naleving van de wet van 8 december 1992 lijkt het wenselijk de verwerkingen uitdrukkelijk te onderwerpen aan een informatieveiligheidsbeleid, ontworpen en ontwikkeld door een informatieveiligheidsadviseur, beleid die moet worden goedgekeurd door de gezagsdragers van de betrokken administraties.

OM DEZE REDENEN,

-brengt de Commissie een gunstig advies uit met betrekking tot het voorontwerp van besluit in de mate dat dit voorontwerp van besluit het gebruik van gegevens van landbouwers afkomstig van DGA door DGRNE buiten het GLB zou beperken tot het geven van advies, bijstand en begeleiding aan de landbouwers in de manier waarop zij aan hun leefmilieuverplichtingen buiten GLB kunnen voldoen; dat voorzover andere gebruiksdoeleinden worden beoogd, het voorontwerp van besluit deze zou expliciteren, deze verenigbaar zouden zijn met de doeleinden van het DGA-bestand en dat voor elk doeleinde wordt verduidelijkt welke gegevens kunnen worden meegedeeld en mits rekening wordt gehouden met de opmerkingen van de Commissie inzake de noodzaak aan garanties;

-brengt de Commissie een ongunstig advies uit met betrekking tot het voorontwerp van besluit in de mate dat dit voorontwerp van besluit het gebruik van gegevens van landbouwers afkomstig van DGA door DGRNE zou beogen voor het opsporen en vervolgen van eventuele inbreuken op de leefmilieureglementering buiten GLB; enkel een decreet zou daartoe de vereiste legitimiteit kunnen bieden en voor zover rekening wordt gehouden met de opmerkingen van de Commissie inzake de noodzaak aan garanties;

-meer in het algemeen onderstreept de Commissie de noodzaak om de wet van 8 december 1992 op meer specifieke wijze in rekening te brengen bij het opzetten van elke verwerking van persoonsgegevens in dit kader.
Zij houdt zich ter beschikking van de adviesaanvrager voor elke specifieke bijstand waar nodig.

De administrateur,

De voorzitter,

Jo BARET

(get.) Michel PARISSE

Voor de Administrateur verhinderd,

(get.) Patrick VAN WOUWE
Afdelingshoofd ORM

Voor eensluidend verklaard afschrift:
Voor de Administrateur verhinderd,

Patrick VAN WOUWE,
afdelingshoofd ORM 23.12.2005

¹⁰ Hetzelfde geldt voor de DGA-ambtenaren ten aanzien van hun toegang tot Sanitel.